

Juridiskās profesijas - Igaunija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesin tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridisko profesiju organizāciju Igaunijā.

Juridiskās profesijas – ievads

Igaunijā ir šādas juridiskās profesijas:

- prokurors;
- tiesnesis;
- tiesu piesēdētāji;
- tiesneša palīgs un tiesas sekretārs;
- advokāts;
- notārs;
- tiesu izpildītājs;
- maksātspējas administrators.

Prokurori

Organizācija

 [Prokuratūra](#) ir Tieslietu ministrijas darbības jomai piederīga valsts iestāde. Tā darbojas divos līmeņos: Ģenerālprokuratūras (ģenerālprokurora biroja) un četrus apgabala prokuratūru līmeņi.

Ģenerālprokuratūras jurisdikcijā ietilpst visa Igaunijas teritorija, un katras apgabala prokuratūras jurisdikcija ir tāda pati kā attiecīgajām policijas prefektūrām. Prokuratūru vada ģenerālprokurors, kuru, pamatojoties uz tieslietu ministra priekšlikumu, pēc Igaunijas parlamenta Juridiskās komitejas atzinuma uzklaustīšanas amatā uz pieciem gadiem ieceļ Igaunijas valdība.

Ģenerālprokurors katru gadu Igaunijas parlamenta pavasara sesijā Konstitucionālo lietu komitejai iesniedz pārskatu par to, kā iepriekšējā kalendārā gada laikā izpildīti tiesību aktos noteiktie prokuratūras pienākumi.

Apgabala prokuratūras vada virsprokurori, kurus, pamatojoties uz ģenerālprokurora priekšlikumu, amatā uz pieciem gadiem ieceļ tieslietu ministrs.

Pastāv astoņu veidu prokurori: ģenerālprokurors, valsts virsprokurori, valsts prokurori un prokuroru palīgi, kas strādā Ģenerālprokuratūrā, un virsprokurori, vecākie prokurori, īpašie prokurori, apgabala prokurori un prokuroru palīgi, kas strādā apgabala prokuratūrās.

Skatīt arī [Prokuratūras likumu](#).

Uzdevumi un pienākumi

Saskaņā ar Prokuratūras likumu:

- prokuratūra piedalās noziedzības novēršanai un atklāšanai nepieciešamās novērošanas plānošanā;
- virza pirmstiesas kriminālprocesu, nodrošinot tā likumību un efektivitāti;
- tiesā uztur valsts apsūdzību;
- veic citus saskaņā ar tiesību aktiem noteiktos pienākumus.

Prokuratūra savus Prokuratūras likumā noteiktos pienākumus veic neatkarīgi.

Prokurors kā kriminālprocesa virzītājs vada izmeklēšanas iestādes darbu pierādījumu iegūšanas procesā un, pamatojoties uz noskaidrotajiem faktiem, lemj par apsūdzības celšanu pret personu.

Saskaņā ar tiesību aktiem par prokuratūru

Ģenerālprokuratūra:

- virza pirmstiesas izmeklēšanu un uztur valsts apsūdzību visu instanču tiesās saistībā ar amatnoziegumiem, ekonomiskiem noziegumiem, noziedzīgiem nodarījumiem bruņoto spēku dienestā, noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, nodarījumiem, kas kaitē tiesvedībai, organizēto noziedzību, pārobežu noziedzīgiem nodarījumiem un citiem īpaši smagiem organizētiem noziedzīgiem nodarījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, kam pievērsta liela sabiedrības uzmanība, kā arī noziegumiem pret cilvēci un starptautisko drošību, smagiem noziegumiem pret valsti, prokuroru izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir ģenerālprokurora kompetencē;
- pārrauga apgabala prokuratūru darbību un tām sniedz konsultācijas, kā arī analizē tiesu un prokuratūras praksi un izstrādā vispārējus secinājumus;
- pilda pienākumus, kas izriet no starptautiskās sadarbības, tostarp no dalības *EUROJUST* darbā;
- piedalās to likumu, Ministru kabineta noteikumu, administratīvo rīkojumu un tieslietu ministra noteikumu un rīkojumu izstrādē, kas attiecas uz prokuratūras darbību.

Tiesneši

Organizācija

Par tiesnesi var kļūt Igaunijas pilsonis, kas ir ieguvis Igaunijā akreditētu maģistra grādu tiesību zinātnēs, līdzvērtīgu kvalifikāciju Igaunijas Republikas Izglītības likuma 28. panta 2². punkta izpratnē vai līdzvērtīgu ārvalstīs piešķirtu kvalifikāciju, pārvalda igauņu valodu augstākajā līmenī un kam piemīt augsta morālā stāja un tiesneša amatam nepieciešamās spējas un personiskās rakstura iezīmes. Tiesnešus ieceļ amatā uz mūžu. Tieslietu ministram nav tiesību izdot rīkojumus un disciplināru pilnvaru attiecībā uz tiesnešiem. Tiesnesi var atcelt no amata vienīgi, pamatojoties uz spēkā stājušos tiesas nolēmumu. Tiesneši var palikt amatā līdz 67 gadu vecumam, bet amata pilnvaru laiku var arī pagarināt.

Par tiesnesi nevar iecelt šādas personas:

- personas, kuras ir notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- personas, kas ir atceltas no tiesneša, notāra, zvērināta tulka vai tiesu izpildītāja amata;
- personas, kas ir izslēgtas no Igaunijas Advokātu kolēģijas;
- personas, kuras ir atbrīvotas no valsts dienesta disciplināra pārkāpuma dēļ;
- personas, kurām ir pasludināts bankrots;
- personas, kurām ir izbeigtas auditora pilnvaras, izņemot, ja tas ir pamatots ar auditora lūgumu;

- personas, kurām ir atņemtas tiesības strādāt kā patentu aģentam, izņemot, ja tas ir pamatots ar patentu aģenta lūgumu.

Par aprīņa tiesas vai administratīvās tiesas tiesnesi var iecelt personu, kura ir pabeigusi tiesneša amata kandidāta stažēšanos vai kurai stažēšanās nav jāveic un kura ir nokārtojusi tiesneša kvalifikācijas eksāmenu. Tiesneša amata kandidāta stažēšanās nav jāveic personām, kuras tieši pirms tiesneša kvalifikācijas eksāmena kārtošanas ir vismaz divus gadus strādājušas advokāta vai prokurora (bet ne prokurora palīga) amatā, kā arī personām, kuras agrāk ir strādājušas tiesneša amatā, ja kopš šā amata pilnvaru beigām nav pagājuši vairāk kā 10 gadi.

Par apgabaltiesas tiesnesi var pieredzējušu un atzītu juristu, kurš ir nokārtojis tiesneša kvalifikācijas eksāmenu. Personām, kuras tieši pirms iecelšanas amatā strādājušas tiesneša amatā, nav jākārtos tiesneša kvalifikācijas eksāmens.

Par Augstākās tiesas tiesnesi var iecelt pieredzējušu un atzītu juristu.

Tiesnešus ieceļ amatā atklāta konkursa kārtībā.

Tiesnesis papildus tiesneša pienākumiem nevar veikt citus darba pienākumus, izņemot akadēmiskajā vai pētniecības jomā. Tiesnesim par jebkādiem citiem darba pienākumiem, kas nav tiesneša amata pienākumi, ir jāinformē tiesas priekšsēdētājs. Citu darba pienākumu veikšana, kas nav tiesneša amata pienākumi, nedrīkst traucēt tiesneša amata pienākumu pildīšanai vai tiesneša neatkarībai tiesas spriešanā. Tiesnesim nav atļauts darboties kā parlamenta deputātam vai pašvaldības padomes vai pilsētas domes deputātam, politiskās partijas biedram, uzņēmuma dibinātājam, pārvaldošajam partnerim, valdes vai padomes loceklim, ārvalstu uzņēmuma filiāles direktoram, maksātnespējas administratoram, maksātnespējas komisijas loceklim, nekustamā īpašuma piespiedu izsoles administratoram vai strīda puses izraudzītam šķīrējtiesnesim.

Tiesnesi no amata var atcelt tikai ar tiesas nolēmumu. Krimināltiesisku apsūdzību pret pirmās vai otrās instances tiesas tiesnesi viņa amata pilnvaru laikā var celt vienīgi pēc Augstākās tiesas tiesnešu pilnsapulces (*en banc*) ierosinājuma ar Valsts prezidenta piekrišanu. Krimināltiesisku apsūdzību pret Augstākās tiesas tiesnesi viņa amata pilnvaru laikā var celt vienīgi pēc tieslietu kanclera ierosinājuma ar Igaunijas parlamenta deputātu vairākuma piekrišanu.

Tiesnešiem izvirzītās prasības, noteikumi par stažēšanos un tiesnešu pienākumi ir ietverti [Tiesu likumā](#).

Uzdevumi un pienākumi

Juridiskās profesijas regulē tiesību akti. Visu Igaunijas tiesnešu pilnsapulce (*en banc*) ir pieņēmusi ētikas kodeksu. Sīkāka informācija ir pieejama [Igaunijas tiesu](#) tīmekļa vietnē un [Augstākās tiesas](#) tīmekļa vietnē.

Tiesneša uzdevums ir tiesas spriešana atbilstoši konstitūcijai un tiesību aktiem, saskaņā ar kuriem tiesnesis izsprīez taisnīgu risinājumu lietā iesaistītajām pusēm. Tiesnesis pilnveido tiesību sistēmu, interpretējot tiesību aktus un veicot pētniecību.

Tiesnesis savus amata pienākumus pilda neatkarīgi un nesavtīgi un ievēro dienesta intereses arī ārpus savas profesionālās darbības. Tiesnesim jārikojas nevainojami gan savā profesionālajā darbībā, gan ārpus tās un jāatturas no darbībām, kas varētu kaitēt tiesas reputācijai. Tiesnesis nedrīkst izpaust ziņas, kuras viņš uzzinājis slēgtā tiesas sēdē, un lietas izskatīšanas gaitā notikušo apspriežu saturu. Klusēšanas pienākums ir beztermiņa un ir spēkā arī pēc tiesneša pilnvaru laika beigām. Tiesnesim jāuzrauga sagatavošanās dienestu veicošie tiesneša amata kandidāti, tiesneša palīga amata kandidāti un studējošie praktikanti. Tiesnesim nevar uzlikt par pienākumu vienlaikus uzraudzīt vairāk nekā divus tiesneša amata kandidātus, tiesneša palīga amata kandidātus vai studējošos praktikantus. Tiesnesim pastāvīgi jāpapildina savas profesionālās zināšanas un prasmes un jāpiedalās mācībās.

Tiesnešu sociālās garantijas

Saskaņā ar tiesību aktiem tiesnešiem pienākas dažādas sociālās garantijas, ieskaitot amatalgu, piemaksas, izdienas pensiju, atvaļinājumus, mantijas un citas sociālās garantijas.

Tiesnešu amatalga ir noteikta Likumā par Igaunijas parlamenta un Valsts prezidenta iecelto valsts amatpersonu amatalgām. Papildus amatalgai tiesnešiem izmaksā piemaksu par izdienu, kas veido 5 % no amatalgas, sākot no piektā izdienas gada, 10 % no amatalgas, sākot no desmitā izdienas gada, un 15 % no amatalgas, sākot no piecpadsmitā izdienas gada.

Tiesneša pensiju veido izdienas pensija, vecuma pensija, invaliditātes pensija un apgādnieka zaudējuma pensija, ko var izmaksāt tiesneša ģimenes locekļiem. Tiesneša pensiju neizmaksā, kamēr viņš pilda tiesneša amata pienākumus. Ja pensionēts tiesnesis veic citus darba pienākumus, tiesneša pensiju viņam izmaksā pilnā apmērā, neatkarīgi no ienākumiem. Tiesneša pensiju neizmaksā personām, kas ir atceltas no amata par disciplināru pārkāpumu vai notiesātas par tīši izdarītu noziedzīgu nodarījumu. Tiesneša pensiju atņem personām, kas ir notiesātas par nodarījumu pret tiesas spriešanu.

Tiesneša izdienas pensiju var izmaksāt ikvienai personai, kura ir bijusi tiesneša amatā vismaz piecpadsmit gadus un ir sasniegusi pensijas vecumu. Tiesnesis izdienas pensiju var saņemt arī gadījumā, ja pēc piecpadsmit gadiem tiesneša amatā zaudē darbaspēju 100 %, 90 % vai 80 % apmērā, pat ja nav sasniegts pensijas vecums. Tiesnešiem, kuri ir sasnieguši pensijas vecumu, ir tiesības saņemt savu izdienas pensiju pēc desmit gadiem tiesneša amatā, ja tie zaudē darbaspēju 100 %, 90 % vai 80 % apmērā. Tiesneša izdienas pensija ir 75 % apmērā no pēdējās amatalgas.

Ikvienam, kurš tiesneša amatā ir bijis vismaz trīsdesmit gadus, izmaksā vecuma pensiju 75% apmērā no pēdējās amatalgas.

Tiesnesim, kas savu amata pilnvaru laikā pastāvīgi zaudē darbaspēju, ir tiesības saņemt tiesneša invaliditātes pensiju. Tiesneša invaliditātes pensija, darbaspēju zaudējot 100 % apmērā, ir 75 % no tiesneša pēdējās amatalgas, darbaspēju zaudējot 80 % vai 90 % apmērā, – 70 % no pēdējās amatalgas, un, darbaspēju zaudējot 40-70 % apmērā, - 30 % no pēdējās amatalgas.

Tiesneša nāves gadījumā katram ģimenes loceklim, kurš ir tiesīgs saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, izmaksā šādu pensiju 30 % apmērā no tiesneša pēdējās amatalgas, bet tās kopējais apmērs nevar pārsniegt 70 % no tiesneša pēdējās amatalgas.

Tiesnešiem ir tiesības uz ikgadējo atvaļinājumu – pirmās un otrās instances tiesas tiesnešiem 49 kalendāro dienu ilgumā, bet Augstākās tiesas tiesnešiem – 56 kalendāro dienu ilgumā. Tiesnesim nav tiesības uz papildu atvaļinājumu, kas ir paredzēts Civildienesta likumā.

Tiesu piesēdētāji

Tiesu piesēdētāji piedalās tiesas spriešanā vienīgi aprīkta tiesās izskatītajās krimināllietās par pirmās pakāpes noziedzīgiem nodarījumiem. Tiesu piesēdētājiem tiesas spriešanā ir tāds pats statuss, tiesības un pienākumi kā tiesnešiem. Par tiesu piesēdētājiem uz laiku līdz četriem gadiem var iecelt personas, kuras ir rīcībspējīgi Igaunijas pilsoņi vecumā no 25 līdz 70 gadiem, kuras uzturas Igaunijā, pārvalda igauņu valodu augstākajā līmenī un kurām ir tiesu piesēdētāja pienākumu veikšanai piemērota morālā stāja. Tiesu piesēdētāju var iecelt amatā uz diviem secīgiem pilnvaru termiņiem.

Par tiesu piesēdētājiem nevar iecelt personas, kuras ir notiesātas par noziedzīgu nodarījumu; personas, kurām ir pasludināts bankrots; personas, kuras amata pienākumus nevar veikt veselības stāvokļa dēļ; personas, kuru oficiālā dzīvesvieta (iedzīvotāju reģistrā reģistrētā dzīvesvieta) tās pašvaldības teritorijā, kura šo personu izvirzījusi kā tiesu piesēdētāja kandidātu, reģistrēta mazāk nekā vienu gadu; tiesu, prokuratūras vai aizsardzības policijas darbiniekus; personas bruņoto spēku dienestā, advokātus, notārus un tiesu izpildītājus; Igaunijas valdības, pašvaldību padomju vai pilsētu domju locekļus; Valsts prezidentu, parlamenta deputātus vai pašvaldību priekšsēdētājus. Līdz kriminālprocesa beigām par tiesu piesēdētājiem nevar iecelt personas, kas ir apsūdzētas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Īsumā, tiesu piesēdētāja uzdevums ir tiesas spriešanā pārstāvēt vienkāršu personu viedokli, kuri tiesvedību vērtē no humānā nevis juridiskā skatupunkta. Par tiesu piesēdētāju kandidātu izvirzīšanu ir atbildīgas pašvaldības.

Tiesnešu palīgi un tiesas sekretāri

Tiesneša palīgs ir tiesu darbinieks, kurš veic tiesību aktos noteiktos pienākumus. Tiesneša palīgs ir neatkarīgs, taču tiesību aktos noteiktajā apmērā viņam ir jāizpilda tiesneša norādījumi. Tiesneša palīgam ir pilnvaras veikt ierakstus reģistros (piem., zemes reģistrā vai komercreģistrā) un izdot noteikumus par reģistru uzturēšanu, tostarp rīkojumus, ar ko nosaka sodus. Tiesneša palīgs var veikt paātrināto maksājuma rīkojuma procesu. Ierobežojumus, kas attiecas uz iecelšanu tiesneša amatā, piemēro arī tiesnešu palīgiem.

Par tiesneša palīgu var iecelt ikvienu personu, kas ir ieguvusi Igaunijā akreditētu maģistra grādu tiesību zinātnēs, līdzvērtīgu kvalifikāciju Igaunijas Republikas Izglītības likuma 28. panta 2². punkta izpratnē vai līdzvērtīgu ārvalstīs piešķirtu kvalifikāciju, pārvalda igauņu valodu augstākajā līmenī, kam piemīt augsta morālā stāja un kas ir pabeigusi sagatavošanās dienestu, lai kļūtu par tiesneša palīgu. Par tiesneša palīgu var iecelt arī personu, kas nav pabeigusi tiesnešu palīgu sagatavošanās dienestu, bet ir pabeigusi tiesnešu sagatavošanās dienestu vai ir no tā atbrīvota un ir nokārtojusi tiesneša kvalifikācijas eksāmenu.

Par tiesneša palīgu nevar iecelt šādas personas: personas, kuras ir notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu; personas, kas ir atceltas no tiesneša, notāra, zvērināta tulka vai tiesu izpildītāja amata; personas, kas ir izslēgtas no Igaunijas Advokātu kolēģijas; personas, kuras ir atbrīvotas no valsts dienesta disciplināra pārkāpuma dēļ; personas, kurām ir pasludināts bankrots; personas, kurām ir izbeigtas auditora pilnvaras, izņemot, ja tas ir pamatots ar auditora lūgumu; personas, kurām ir atņemtas tiesības strādāt kā patentu aģentam, izņemot, ja tas ir pamatots ar patentu aģenta lūgumu; personas, kuras ir atceltas no tiesneša amata, ņemot vērā viņu nepiemērotību amatam – trīs gadu laikā kopš iecelšanas amatā.

Tiesnešu palīgus iecel atklāta konkursa kārtībā.

Tiesnešu palīgiem izvirzītās prasības un viņu iecelšanas kārtība ir noteikta [Tiesu likumā](#).

Tiesas sekretārs ir tiesas darbinieks, kas neatkarīgi vai tiesneša pārraudzībā piedalās lietu sagatavošanā iztiesāšanai un to izskatīšanā tādā mērā, kā noteikts Likumā par tiesvedības kārtību. Tiesas sekretāram ir pilnvaras veikt visas tās pašas darbības un pieņemt tādus pašus lēmumus kā tiesneša palīgam vai citam tiesas darbiniekam, ievērojot Likumu par tiesvedības kārtību. Tiesas sekretārs savu pienākumu veikšanā ir neatkarīgs, taču tam ir likuma noteiktajā mērā jāievēro tiesneša norādījumi.

Tiesas sekretāra amatam ir izvirzītas tādas pašas prasības kā tiesneša palīga amatam. Tiesas sekretāra amata vakances aizpilda atklāta konkursa kārtībā.

The following may not be appointed as a judicial clerk: anyone who has been punished for an intentionally committed criminal offence; anyone who has been punished for an intentionally committed offence against the state, irrespective of whether the conviction details have been expunged; anyone whose right to work in the role of judicial clerk has been withdrawn under a court judgement having legal force; anyone who is the next of kin or partner of a person directly supervising a judicial clerk.

Par tiesas sekretāru nevar iecelt šādas personas: personas, kuras ir notiesātas par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu; personas, kuras ir notiesātas par tīša nodarījuma izdarīšanu pret valsti, arī tad, ja sodāmība ir dzēsta; personas, kurām ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu ir atņemtas tiesības strādāt kā tiesas sekretāram; persona, kura ir radnieks vai dzīvesbiedrs personai, kas tieši uzrauga tiesas sekretāra darbu.

Starp tiesu amatpersonām papildus tiesu sekretāriem un tiesnešu palīgiem, jāmin arī tiesu direktori un tiesas sēžu sekretāri.

Advokāti

Advokātu profesijā ietilpst zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi.

Advokāti ir Igaunijas Advokātu kolēģijas biedri, un viņu darbību regulē Advokātu kolēģijas likums. Par Advokātu kolēģijas biedru var kļūt jebkura persona, kura atbilst Advokātu kolēģijas likumā noteiktajām prasībām un ir nokārtojusi advokāta kvalifikācijas eksāmenu.

Igaunijas Advokātu kolēģija ir autonoma profesionāla biedrība, kas dibināta ar nolūku sniegt juridiskus pakalpojumus gan privātpersonu, gan sabiedrības interesēs un kas darbojas advokātu profesionālo tiesību aizsardzībai. Igaunijas Advokātu kolēģija uzrauga savu biedru profesionālo darbību un profesionālās ētikas principu ievērošanu. Turklāt Advokātu kolēģija organizē advokātu kvalifikācijas paaugstināšanas mācības un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu. Valsts nodrošināto juridisko palīdzību sniedz Igaunijas Advokātu kolēģijas biedri.

Igaunijas Advokātu kolēģijās darbību nodrošina tās struktūras. Starp tām ir kopsapulce, padome, priekšsēdētājs, revīzijas komiteja, ētikas komiteja un profesionālās piemērotības novērtējuma komiteja.

Zvērinātiem advokātiem ir šādas pilnvaras:

- pārstāvēt un aizstāvēt klientu tiesā, pirmstiesas izmeklēšanā un citos procesos Igaunijā un ārvalstīs;
- vākt pierādījumus;
- brīvi izvēlēties un izmantot likumīgus līdzekļus un veidus juridisko pakalpojumu sniegšanai;
- no valsts un pašvaldību iestādēm saņemt juridisko pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo informāciju, iepazīties ar dokumentiem un saņemt to norakstus un izrakstus, ja ziņu un dokumentu sniegšana advokātam nav aizliegta ar tiesību aktiem;
- apstrādāt uz līguma vai tiesību akta pamata iegūtus citas personas, kas nav klients, datus, tostarp sensitīvus personas datus, bez šīs personas piekrišanas, ja tas nepieciešams juridiskā pakalpojuma sniegšanai;
- klientam sniedzamo juridisko pakalpojumu ietvaros apliecināt parakstus un tiesai un citām iestādēm iesniedzamo dokumentu norakstus;
- darboties šķīrējtiesnešu un samierinātāju statusā Samierināšanas likumā noteiktajā kārtībā;
- darboties kā administratoriem maksātnespējas procedūrā, ja viņi ir kolēģijas biedri.

Zvērinātu advokātu palīgiem ir zvērinātu advokātu pilnvaras tiesību aktos noteiktajā apmērā.

Zvērinātu advokātu palīgi nav tiesīgi darboties šķīrējtiesneša un samierinātāja statusā Samierināšanas likumā noteiktajā kārtībā. Viņi nav tiesīgi pārstāvēt vai aizstāvēt klientu Augstākajā tiesā, ja vien tas nav paredzēts tiesību aktos. Zvērinātu advokātu palīgi nav tiesīgi darboties administratora statusā maksātnespējas procedūrā.

Zvērinātu advokātu palīgi var sniegt juridiskus pakalpojumus tikai sava priekšnieka, kas ir zvērināts advokāts, uzraudzībā.

Sniedzot juridiskos pakalpojumus, advokāts ir neatkarīgs un vadās pēc normatīvajiem aktiem, Advokātu kolēģijas struktūru pieņemtajiem tiesību aktiem un lēmumiem, advokāta profesionālās ētikas normām, paraugprakses un sirdsapziņas.

Advokātam uzticētā informācija ir konfidenciāla. Liecinieka statusā noprotināmam advokātam, Advokātu kolēģijas vai advokātu biroja darbiniekam nedrīkst uzdot jautājumus vai pieprasīt paskaidrojumus par juridisko pakalpojumu sniegšanas ietvaros uzzinātajiem apstākļiem.

Ar advokāta sniedzamajiem juridiskajiem pakalpojumiem saistītie dati nesēji ir neaizskarami.

Advokātu viņa profesionālo uzdevumu pildīšanas dēļ nevar asociēt ar klientu vai klienta tiesas procesu.

Advokātu nevar aizturēt, kratīt vai apcietināt ar viņa profesionālo darbību saistītu iemeslu dēļ, izņemot uz apriņķa vai pilsētas tiesas nolēmuma pamata. Advokātu birojā, kurā advokāts sniedz juridiskos pakalpojumus, nevar veikt kratīšanu ar advokāta profesionālo darbību saistītu iemeslu dēļ.

Advokātu un advokātu biroju saraksts, kā arī cita noderīga informācija ir pieejama [Igaunijas Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē. Funkcija “[Atrast advokātu](#)” ļauj meklēt advokātu visā Eiropas Savienībā.

Juridiskās datubāzes

Pastāv tikai iepriekš minētās datubāzes.

Juriskonsulti

Juriskonsultu profesionālo darbību Igaunijā tiesību akti neregulē.

Notāri

Organizācija

Visiem notāriem Igaunijā ir vienādas pilnvaras. Notāru profesionālo darbību regulē [Notariāta likums](#). Par notāru profesionālās darbības regulējumu un pārvaldību atbild Tieslietu ministrija un Notāru palāta. Notāru palāta ir publisko tiesību juridiskā persona, un tajā ietilpst visi amatā ieceltie notāri. Notāru palātas uzdevumi ir uzraudzīt notāru profesionālās darbības rūpību un pareizību, notāru profesionālās darbības saskaņošana, notāru apmācību organizēšana, notāru amata kandidātu prakses organizēšana, ar notāru darbību saistītās elektroniskās informācijas sistēmas pārvaldīšana un izstrāde un atbalsts tieslietu ministram uzraudzības funkciju veikšanā utt. Informācija par notāriem un notāru pienākumiem ir pieejama [Notāru palātas](#) tīmekļa vietnē.

Uzdevumi un pienākumi

Notāri ir oficiālas amatpersonas. Valsts viņiem ir piešķīrusi pilnvaras pēc personas pieprasījuma apliecināt faktus un apstākļus, kam ir juridiska nozīme, un veikt citas notariālās darbības, lai nodrošinātu tiesisko palāvību.

Notāriem savā darbībā jābūt objektīviem, uzticamiem un neatkarīgiem. Notāriem ir pienākums noskaidrot darījuma dalībnieku patieso gribu un korekta darījuma veikšanai nepieciešamos apstākļus, kā arī darījuma dalībniekiem jāizskaidro dažādi darījuma veikšanas varianti un darījuma sekas.

Notāri pēc pieprasījuma veic šādas notariālās darbības:

- notariālā apstiprināšana (dažādu līgumu, pilnvaru, testamentu) un notariālā apliecināšana (norakstu, parakstu, izrakstu u. c.);
- mantojuma procedūras;
- apliecību izsniegšana par Igaunijā izpildāmu notariālo dokumentu sagatavošanu (kas izpildāmi Igaunijā un atbilst standarta veidlapām, kas ietvertas VI pielikumā Padomes Regulai (ES) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 12, 16.1.2001., 1.–23. lpp.));
- pilnvarojuma dokumentu izsludināšana par spēkā neesošiem, pamatojoties uz Notariālo darbību likumu;
- ar advokāta, kurš darbojas samierinātāja statusā, vai cita notāra starpniecību noslēgtu vienošanos atzīšana par izpildāmām;
- pēc juridiskās personas pieprasījuma tās saimnieciskā gada pārskata iesniegšana tiesai, kas uztur reģistru;
- apliecinājumu (apostilļu) izdošana;
- juridisku personu gada finanšu ziņojumu iesniegšana tiesai, kura glabā šādu reģistru, pēc minēto juridisko personu lūguma;
- laulības noslēgšanas un šķiršanas apstiprināšana un reģistra ierakstu sagatavošana par laulības noslēgšanu un šķiršanu;
- naudas, vērtspapīru un dokumentu pieņemšana glabāšanā;

- iespējas nodrošināšana iepazīties ar ierakstiem zemes reģistros un mantas reģistros vai tajos esošiem dokumentiem;
- pēc komersanta lūguma iesniegt paziņojumus un pieteikumus, saņemt dokumentus vai citu informāciju no komercdarbības pārvaldes iestādēm un izsniegt administratīvus aktus komersantam;
- pēc komersanta lūguma veikt informācijas ievadi reģistros.

Par minētajām darbībām klientam jāmaksā notāram likumā noteiktā nodeva.

Notārs var piedāvāt šādus notariālus pakalpojumus:

- juridiskas konsultācijas, kas nav saistītas ar apliecināšanas aktiem;
- ar nodokļu un ārvalstu tiesībām saistītas konsultācijas, kas var būt vai nebūt saistītas ar apliecināšanas aktiem;
- samierināšana saskaņā ar Samierināšanas likumu;
- darbība šķīrējtiesneša statusā saskaņā ar Civilprocesa kodeksu;
- izsoļu, balsošanas, loteriju un lozēšanas organizēšana un rezultātu apstiprināšana;
- zvērināšana un ar zvērestu apliecinātas liecības apstiprināšana;
- pieteikumu un paziņojumu izsniegšana un apliecības izsniegšana par šādas izsniegšanas faktu vai tās neiespējamību, ja tas nav notāra pienākums, kas saistīts ar notariālu aktu;
- naudas (izņemot skaidru naudu), vērtspapīru, dokumentu un citu priekšmetu pieņemšana glabāšanā, ja tas nav notariāls akts vai ar to saistīts notariāls pienākums;
- dokumenta tulkojuma no svešvalodas igauņu valodā pareizības apliecināšana – līdz 2020. gadam (no 2015. gada tiesības izsniegt oficiālus tulkojumus no igauņu valodas svešvalodā ir tikai zvērinātiem tulkotājiem, un no 2020. gada tikai zvērinātiem tulkotājiem būs tiesības izsniegt oficiālus tulkojumus no svešvalodas igauņu valodā);
- sniegt atbildes uz komersantu iesniegtiem pieprasījumiem sniegt paskaidrojumu.

Informācija par notāru sniegtajiem notariālajiem pakalpojumiem ir atrodamā [Notāru palātas](#) tīmekļa vietnē. Par atlīdzību, kas maksājama par notāra pakalpojumiem, klients un notārs vienojas atsevišķi pirms pakalpojuma sniegšanas.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Igaunijā tiesu izpildītājs ir brīva juridiskā profesija – tiesu izpildītāji ir neatkarīgi profesionāļi, kas uzņemas atbildību par savu darbību. Tiesu izpildītājam savā darbībā jābūt objektīvam un uzticamam. Tiesu izpildītāju darbību regulē [Tiesu izpildītāju likums](#).

Tiesu izpildītājiem un maksātnespējas administratoriem ir izveidota kopīga profesionālā organizācija – Tiesu izpildītāju un maksātnespējas administratoru palāta (turpmāk – “Palāta”), kas darbojas kopš 2010. gada janvāra. Tiesu izpildītāju profesionālo darbību, uzraudzību, disciplināro atbildību un profesionālās apvienības darbību regulē Tiesu izpildītāju likums. Palātas uzdevums ir attīstīt un pilnveidot brīvās juridiskās profesijas, tostarp izstrādāt labas profesionālās darbības principus un uzraudzīt to ievērošanu, sagatavot ieteikumus profesionālās prakses saskaņošanai, organizēt kvalifikācijas paaugstināšanas mācības, izstrādāt informācijas sistēmas u.c. Palātā turklāt darbojas ētikas komisija. Sīkāka informācija par palātas darbību ir pieejama tās [tīmekļa vietnē](#).

Tiesu izpildītāji veic šādas darbības:

1. izpildu darbības saskaņā ar Izpildu procesa kodeksu;
2. dokumentu izsniegšana saskaņā ar procesuālajiem kodeksiem;
3. mantojuma inventarizācija un pārvaldīšana saskaņā ar Mantošanas likumu;
4. likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā - oficiālo izsoļu organizēšana ārpus izpildu procesa pēc tiesas vai administratīvas iestādes pieprasījuma.

Par šo darbību veikšanu noteiktā tiesu izpildītāja nodeva ir noteikta Tiesu izpildītāju likumā.

Tiesu izpildītājs sniedz turpmāk uzskaitītos pakalpojumus.

Pēc privātpersonas pieprasījuma tiesu izpildītājs var savu profesionālo pakalpojumu ietveros veikt šādas darbības:

- 1) izsoles organizēšana kustamai un nekustamai mantai;
- 2) dokumentu piegādāšana;
- 3) juridiskās konsultācijas un juridisku dokumentu izstrādāšana, ja tiesu izpildītāja izglītība atbilst Tiesu likuma 47. panta 1. punkta 1. apakšpunktam.

Tiesu izpildītājiem ir tiesības atteikties sniegt profesionālos pakalpojumus.

Par noteikumiem, saskaņā ar kuriem tiek sniegti profesionālie pakalpojumi, un atlīdzības noteikšanas un izmaksas kārtību tiesu izpildītājs rakstveidā vienojas ar personu, kas lūdz sniegt pakalpojumu. Saskaņotajiem noteikumiem un atlīdzībai jāatbilst labas profesionālās prakses principiem.

Sniedzot profesionālos pakalpojumus, tiesu izpildītāji nevar izmantot tās pilnvaras, kas tiesu izpildītājiem ar likumu paredzētas nolūkā veikt to profesionālos pienākumus vai kas izriet no tiesu izpildītāja oficiālā statusa.

Informācija par tiesu izpildītāju sniegtajiem pakalpojumiem pieejama palātas [tīmekļa vietnē](#). Par pakalpojumu sniegšanu tiesu izpildītājs rakstveidā vienojas ar pakalpojuma saņēmēju pirms pakalpojuma sniegšanas.

Tiesu izpildītāju darbības oficiālo uzraudzību veic tieslietu ministrs.

Tieslietu ministram ir tiesības izdot noteikumus par tiesu izpildītāju profesionālās darbības organizāciju. Sīkāka informācija par tiesu izpildītājiem un izpildu procesu ir pieejama Tieslietu ministrijas [tīmekļa vietnē](#).

Tiesu izpildītājs pats atbild par kaitējumu, kas profesionālās darbības ietvaros nodarīts ar prettiesisku rīcību, tostarp par kaitējumu, ko nodarījis tiesu izpildītāja darbinieks. Ja prasījumus par tiesu izpildītāja profesionālās darbības rezultātā nodarīta kaitējuma atlīdzību nevar apmierināt no tiesu izpildītāja mantas vai jebkuras citas par kaitējumu atbildīgas personas mantas vai ja šādus prasījumus nav iespējams apmierināt pilnā apmērā, par nodarīto kaitējumu atbild Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta. Kā pēdējā par tiesu izpildītāja darbību atbild valsts. Gan palātai, gan valstij ir regresa prasījuma tiesības pret personu, kura ir atbildīga par kaitējuma nodarīšanu; turklāt valstij ir regresa prasījuma tiesības pret palātu.

Maksātspējas administratori

Maksātspējas administrators ir tiesas iecelta persona, kura savu pilnvaru ietvaros veic ar parādnieka mantu saistītus darījumus un citas darbības, kā arī pārstāv parādnieku tiesā ar parādnieka mantu saistītu strīdu izskatīšanā. Maksātspējas administratora galvenais pienākums ir aizsargāt visu kreditoru un parādnieka tiesības un intereses un nodrošināt likumīgu, ātru un ekonomiski lietderīgu maksātspējas procedūru. Maksātspējas administrators pilda savus pienākumus personiski. Par maksātspējas administratoru var kļūt fiziskas personas, kam Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta piešķīrusi tiesības veikt maksātspējas administratora pienākumus, zvērināti advokāti, neatkarīgie revidenti un tiesu izpildītāji. Maksātspējas administratoru sarakstu uztur Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta. Sarakstā tiek iekļauti dati par visām personām, kam ir tiesības veikt maksātspējas administratora pienākumus, un saraksts ir publiski pieejams palātas tīmekļa vietnē. Sarakstā iekļautajiem administratoriem jānodrošina norādīto ziņu pareizība.

Administratora galvenie uzdevumi maksātspējas procedūrā ir:

- 1) noskaidrot kreditoru prasījumus, pārvaldīt parādnieka mantu, organizēt parādnieka mantas apzināšanu un pārdošanu, kā arī kreditoru prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas;
- 2) noskaidrot parādnieka maksātspējas rašanās iemeslus un laiku;
- 3) vajadzības gadījumā organizēt parādnieka saimnieciskās darbības turpināšanu;
- 4) vajadzības gadījumā veikt parādnieka, kas ir juridiska persona, likvidāciju;
- 5) likumā noteiktajos gadījumos sniegt informāciju kreditoriem un parādniekam;
- 6) sniegt pārskatu par savu darbību un informāciju par maksātspējas procedūru tiesai, pārraudzības amatpersonai un maksātspējas komitejai.

Maksātspējas administratoru administratīvo uzraudzību veic Tieslietu ministrija, kas vadās pēc sūdzībām vai citām ziņām, kas tai sniegtas par administratoru un ļauj uzskatīt, ka administrators nav izpildījis savus pienākumus. Veicot administratoru darbības uzraudzību, Tieslietu ministrijai ir tiesības pārbaudīt administratoru profesionālās darbības atbilstību prasībām un likumību. Par maksātspējas administratoru profesionālo darbību regulējošu tiesību aktu pārkāpumiem tieslietu ministrs administratoram var piemērot disciplinārsodu. Tieslietu ministrs nevar piemērot disciplinārsodu zvērinātiem advokātiem, kas veic maksātspējas administratora pienākumus. Attiecībā uz zvērinātiem advokātiem tieslietu ministram tomēr ir tiesības pieprasīt jautājumu izskatīt Advokātu kolēģijas ētikas komisijā.

Papildus administratīvajai uzraudzībai maksātspējas administratoru darbību atbilstoši savai kompetencei uzrauga arī maksātspējas komiteja, kreditoru pilnsapulce, tiesa un Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta.

Saites

[Tieslietu ministrija](#)

[Bezpeļņas organizācija „Juristu asociācija”](#)

[Nodibinājums „Juridiskās palīdzības birojs”](#)

[Igaunijas Advokātu kolēģija](#)

[Prokuratūra](#)

[Notāru palāta](#)

[Tiesu izpildītāju un maksātnespējas administratoru palāta](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 03/08/2017